

СУТЬ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ, ЯК СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

В ринкових умовах господарювання готова продукція відіграє важливу роль у складі його оборотних активів та займає домінуючу позицію у здійсненні його діяльності. Готова продукція є уречевленим результатом діяльності підприємства, а відповідно і об'єктом ведення бухгалтерського обліку та здійснення внутрішнього контролю. Випуск й реалізація продукції впливає на фінансові результати роботи суб'єкта підприємництва, адже реалізація готової продукції – це основне джерело формування доходу підприємства.

Виробництво готової продукції та її реалізація завершує операційний цикл у діяльності підприємства. Підприємство має виробляти ту продукцію, яка користується попитом на ринку збуту. Головну роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства відіграє система контролю за реалізацією продукції, оскільки вона впливає на фінансовий результат, який є узагальнюючим показником роботи підприємства. За таких умов завданням обліку є забезпечення управлінського персоналу інформацією для оперативного регулювання реалізації продукції, планування майбутньої діяльності, запобігання суб'єктивності у процесі прийняття рішень. Це актуалізує питання розгляду сутності та змісту категорії «готова продукція», що сприяє подальшому визначенню основних напрямів розвитку конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

Слід зазначити, що поняття «готова продукція» в працях економістів з'явилося не відразу історично йому передувало поняття «товар», що розумілось значно ширше. Саме цьому поняттю й присвячено безліч досліджень вчених різних епох і економічних течій. Сьогодні поняття «готова продукція» прийнято тлумачити досить одноманітно завдяки законодавчим документам, що діють у сфері бухгалтерського обліку.

Зауважимо, що сучасні економісти готову продукцію тлумачать, як продукцію, яка повністю завершена обробкою на конкретному підприємстві, пройшла усі стадії технічного випробовування, приймання, укомплектування відповідно до умов договорів із замовниками та відповідає стандартам або затвердженим технічним

умовам, не потребує подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад чи передана замовнику.

Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» готовою продукцією, вважається продукція, що виготовлена на підприємстві, в установі, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом [1]. Порівняння цього визначення із тлумачення такого виду продукції у міжнародній обліковій практиці свідчить про практичне його співпадання. При цьому уточнюється, що вироби, які не пройшли всіх стадій технологічної обробки, випробувань і технологічного приймання, вважаються не закінченими і входять до складу незавершеного виробництва підприємства.

Оскільки, готова продукція, відповідно до чинного законодавства, відноситься до активів підприємства, тобто ресурсів, які придбані (виготовлені) в минулому і в майбутньому очікується отримати від їх реалізації та збуту економічну вигоду, то в бухгалтерському обліку застосування методів її оцінки повинно не знижувати витрат на виробництво цієї продукції та не завищувати її оцінки.

В економічній літературі існує декілька підходів щодо визначення самого поняття «готова продукція», що обумовлює особливості підходів до її обліку. Наявність різноманітних підходів до терміну «готова продукція» пояснюється важливістю досліджуваної дефініції в економічній науці.

На думку Ф.Ф. Бутинця, готовою вважається продукція, повністю завершена обробкою, укомплектована, яка пройшла необхідні випробування (перевірки). Це виріб (або напівфабрикат), послуга, робота, що пройшли всі стадії технологічної обробки на підприємстві, відповідають затвердженим стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад або замовникові – покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції [2].

В.В. Сопко зазначає, що готова продукція – продукція, завершена у виробництві і підготовлена до продажу або відправки замовнику, до вивезення з підприємства-виробника [3].

У свою чергу, Н.М. Ткаченко трактує готову продукцію, як продукцію, що пройшла всі послідовні стадії технічного процесу, включаючи упаковку, маркування, контроль якості і готова до реалізації [4].

Судячи з вищезазначених визначень, категорія «готова продукція» характеризується з різних точок зору.

На нашу думку, це поняття потребує уточнення з погляду системності визначення та практичного використання. Вважаємо, що готова продукція – це об’єкт реалізації, тобто головне джерело отримання прибутку для підприємства, а також частина запасів, що може споживатися на самому підприємстві, тобто бути внутрішнім ресурсом виробництва. А також, готова продукція – це продукція, яка виготовлена за певними стандартами, з використанням необхідної сировини, має повністю завершену форму, яка пройшла всі норми контролю в середині підприємства, відповідає всім стандартам та нормам, тобто повністю завершений продукт, який готовий до передачі на склад або до вибуття на сторону.

Частиною матеріально-виробничих запасів, є готова продукція, яка призначена для продажу (кінцевий результат виробничого циклу, активи, завершені обробкою (комплектацією), технічні та якісні характеристики яких відповідають умовам договору або вимогам інших документів, у випадках, встановлених законодавством). Визначено основні вимоги, яким повинна відповідати готова продукція призначена для продажу: готова продукція є повністю закінчена і укомплектована; відповідає стандартам; прийнята службою технічного контролю; забезпечена відповідним паспортом, сертифікатом, гігієнічним висновком та іншими необхідними документами, що засвідчують її якість і комплектність.

Для кращого уявлення про призначення готової продукції доцільно дослідити її класифікацію. При організації обліку готової продукції основним моментом є визначення її характеру. Згідно з цією ознакою готову продукцію групують за формою, ступенем готовності та технологічною складністю (рис. 1.)

Рис. 1. Класифікація готової продукції за її характером

Таким чином можна зробити висновок, що готова продукція – це об'єкт облікової системи, що поєднує організаційні інструменти обліку виробництва і продажу продукції, слугує засобом для досягнення основної мети функціонування підприємства. Визначено, що готова продукція є головним джерелом отримання прибутку для підприємства, а також частиною запасів, що може споживатися на самому підприємстві, бути внутрішнім ресурсом виробництва.

Література:

1. Адамик О.В. Інформаційна технологія автоматизованого обліку запасів // Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу, контролю і оподаткування у контексті європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації. – 2018. – С. 12

2. Адамик, О.В.; Адамик К.Б. Реляційні бази даних як сучасний стандарт накопичення інформації в комп'ютерній системі бухгалтерського обліку // Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції (29-30 березня 2018 р.). – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 747 с.

3. Бухгалтерський фінансовий облік [текст]: підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів [Ф.Ф.Бутинець та ін.]; під. заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2013. – 912 с.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від №246 від 20.10.1999р., із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

5. Панасюк В., Саченко С., Черешнюк О. Особливості внутрішнього аудиту реалізації послуг готельного господарства // Мукачівський державний університет, електронний збірник «Економіка та суспільство». – 2017. – Випуск №10. – С. 803-810

6. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : [навч. посібн.] / В. В. Сопко. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2002. – 578 с.

7. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України / Н.М. Ткаченко. – К. : А.С.К., 2011. – 784 с.